

Notyfikacja pomocy publicznej na nieefektywne systemy ciepłownicze

Danuta Cichoń

*Dyrektor Departamentu Gospodarki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego*

Warszawa, 13 listopada 2019 r.

Notyfikacja pomocy

Notyfikacja pomocy to powiadomienie Komisji Europejskiej przez kraj członkowski UE o zamiarze udzielenie pomocy publicznej.

W Komisji podmiotem zajmującym się pomocą publiczną jest Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji. Stosunki między państwami członkowskimi a Komisją w tym zakresie reguluje Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589.

Pomoc publiczna dla ciepłownictwa w latach 2014-2020

Obowiązujące przepisy, tj. rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE z 26.6.2014 r. L 187/1, z późn. zm.) (dalej: **GBER**) oraz Komunikat Komisji - **Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020** (Dz. Urz. UE z 28.6.2014 r. C 200/1) umożliwiają przyznanie pomocy co do zasady, **tylko na rzecz efektywnych systemów ciepłowniczych lub chłodniczych** (tj. systemów ciepłowniczych lub chłodniczych, w których do produkcji ciepła lub chłodu wykorzystuje się w co najmniej 50 % energię ze źródeł odnawialnych, lub w co najmniej 50 % ciepło odpadowe, lub w co najmniej 75 % ciepło pochodzące z kogeneracji, lub w co najmniej 50 % wykorzystuje się połączenie takiej energii i ciepła).

Uwaga!

Pomimo takich przepisów Komisja Europejska w piśmie znak: JMD/cc-SV(2016)6623586 z dnia 28.02.2017 r. dwóch Pań Komisarz (Corina Cretu, Margrethe Vestager) dopuściła wsparcie dla sieci „nieefektywnych”, jeśli inwestycje w źródło rozpoczną się w ciągu 3 lat od rozpoczęcia inwestycji w sieć.

RPO Województwa Podkarpackiego

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 201-2020) w konkursie dla Działania 3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych Sieci ciepłownicze - numer naboru: RPPK.03.03.01-IZ-00-18-001/16 Zarząd Województwa Podkarpackiego wyłonił przedsięwzięcia dot. wsparcia sieci ciepłowniczej, jednak 5 z nich, z uwagi na źródło energii nie spełnia definicji efektywności energetycznej (art. 2 pkt 41 i 42 dyrektywy 2012/27/UE).

W dniach 7 września 2018 r., 24 września 2018 r., 16 października 2018 r., 26 kwietnia 2019 r. oraz 5 września 2019 r. Województwo Podkarpackie za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta zgłosiło Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji zamiar przyznania pomocy państwa na inwestycje w infrastrukturę ciepłowniczą, odpowiednio, w Tarnobrzegu, Ropczycach, Lesku, Dębicy i Ustrzykach Dolnych.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
Sp. z o.o. w Dębicy

W Dębicy proponowane modernizacje obejmują modernizację rur na odcinku o długości 2,8 km, położenie 1,06 km rur oraz instalację/modernizację 37 węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych.

W Lesku proponowane modernizacje obejmują demontaż i przebudowę istniejącego rurociągu o długości 1,4 km oraz modernizację 15 węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych.

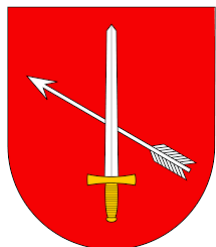

**Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej
w Ropczycach
sp. z o. o.**

Sieć w Ropczycach obejmuje 12 km rurociągów. Proponowane modernizacje obejmują zastąpienie 2,88 km istniejących rurociągów nowoczesnymi przewodami rurowymi, instalację nowych węzłów cieplnych oraz nowe systemy monitorowania i kontroli.

W Tarnobrzegu sieć obejmuje rurociągi o długości 45 km, z czego 21 km jest izolowanych. Proponowane modernizacje obejmują izolację 6,4 km istniejących rurociągów, demontaż 6 km starych rurociągów i zastąpienie ich 4 km izolowanych rurociągów o większej średnicy, a także modernizację 142 indywidualnych węzłów cieplnych, aby umożliwić zastąpienie w budynkach mieszkalnych piecyków gazowych ciepłą wodą użytkową z sieci ciepłowniczej.

Gmina Ustrzyki Dolne

Sieć w Ustrzykach Dolnych składa się z 10,8 km rur. Proponowane modernizacje obejmują modernizację 2,4 km rur oraz budowę nowych przyłączy i podstacji.

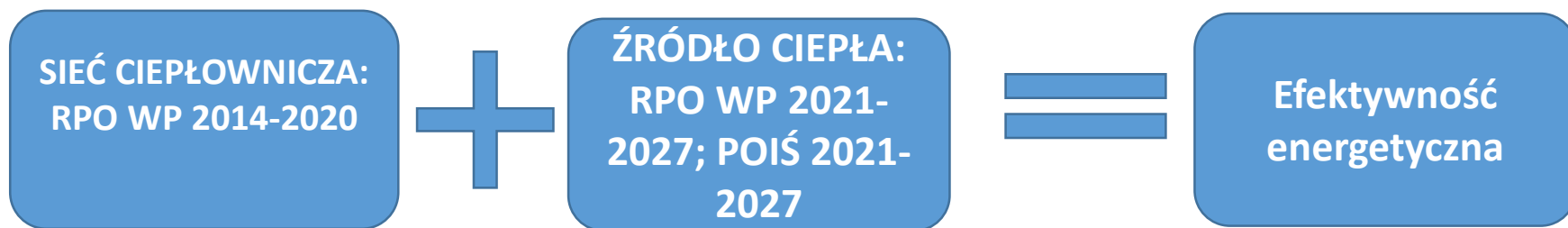
Ograniczenie emisji i strat energii

Dzięki tym 5 projektom rocznie można ograniczyć emisję o 3,8 tys. ton ekwiwalentu CO₂, pyłów o ponad 1500 kg, a także zmniejszyć zapotrzebowanie na energię cieplną (uniknięcie strat o ok. 36 tys. GJ).

Ochrona środowiska to cel, który leży we wspólnym interesie UE.

Zakres i logika interwencji

Podkarpackie projekty obejmują modernizację, a w niektórych przypadkach rozbudowę sieci podłączonych do istniejących źródeł ciepła. Projekty modernizacji sieci zakładają zmniejszenie strat energii cieplnej w przesyłach, co przyczyni się w sposób istotny do zwiększenia efektywności energetycznej i ochrony środowiska. Należy przy tym podkreślić, że **inwestycje w sieć są tylko pierwszym etapem. Kolejnym byłyby inwestycje w źródła, co doprowadziłoby do osiągnięcia przez wspierane systemy „efektywności energetycznej”.**

Dyskusja z Dyrekcją Generalną ds. Konkurencji

Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji po otrzymaniu pierwszych wniosków o notyfikację zwracała się o dodatkowe wyjaśnienia od w sprawie poszczególnych projektów, jednakże od początku 2019 r. czyniła **starania o wycofanie czyli o rezygnację przez Województwo Podkarpackie z dofinansowania tych projektów bez wydawania jakiegokolwiek decyzji.**

W przypadku 5 projektów objętych procedurą wyjaśniającą, Komisja na początku 2019 r. otrzymała ze strony Województwa Podkarpackiego i Ministerstwa Energii propozycję, aby przesunąć termin 3 lat liczonych od rozpoczęcia inwestycji w sieć – na 3 lata liczone od zakończenia inwestycji w sieć. W istocie chodziło zatem o około 2 letni okres przesunięcia. Umożliwiłoby to dofinansowanie inwestycji w źródło ciepła w ramach przyszłej perspektywy polityki spójności.

Model wsparcia ciepłownictwa w okresie 2021-2027

- Zaakceptowanie „podkarpackiego” modelu wsparcia, czyli dopuszczenie dofinansowania nieefektywnych sieci ciepłowniczych wraz z nałożeniem na ich operatorów zobowiązania transformacji całego systemu ciepłowniczego do poziomu efektywnego w ściśle określonym czasie w kolejnym etapie, stworzy możliwość wsparcia kosztownych modernizacji źródeł ciepła ze środków nowej perspektywy finansowej 2021-2027.
- Taka zachęta będzie z kolei dodatkową motywacją dla operatorów do przyjmowania zobowiązania do transformacji systemów ciepłowniczych. **W przypadku braku zgody na zaproponowane rozwiązanie dofinansowanie dla takich inwestycji będzie poważnie utrudnione w ramach nowych programów operacyjnych.** To z kolei wiązać się będzie z utrwaleniem obecnej struktury, w której dominują źródła węglowe. Odbiorcy ciepła sieciowego nie będą bowiem w stanie udźwignąć dodatkowych obciążeń finansowych i raczej odejdą od ciepła sieciowego, niż zaakceptują znaczący wzrost jego ceny.

Decyzja Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji

Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji decyzją z dnia 25.10.2019 r. znak: C(2019) 7563 wszczęła procedurę postępowania wyjaśniającego dotyczą opisanym wcześniej 5 projektów modernizacji sieci ciepłowniczych.

Komunikat prasowy KE do przedmiotowej sprawy znajduje się pod adresem https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_6165.

W decyzji Dyrekcja wskazała m.in. że opisane modernizacje sieci ciepłowniczych przyczynią się do wydłużenia eksploatacji ciepłowni węglowych i dalszego wytwarzania zanieczyszczeń.

AD VOCEM

Podkarpacie mimo, że jest jednym z najuboższych regionów w UE, wcale nie chce utrwać i utrzymywać kopających ciepłowni węglowych. Przedsiębiorstwa ciepłownicze nie mają jednak środków by od razy udźwignąć koszty np. kotłowni gazowych, które wynoszą 50-80 mln zł. Na takie inwestycje nie stać również mieszkańców podkarpackich miast i miasteczek.

Samorząd województwa chciałby dofinansować nowoczesne kotłownie z pieniędzy unijnych, ale te będą dostępne dopiero ok. 2022-23 r.

Podkarpacie chce być zielonym regionem

Województwo Podkarpackie od wielu lat wspiera inwestycje proekologiczne w zakresie energii. Już w 2014 r. przyjęto Wojewódzki Program Rozwoju OZE.

Tylko w obecnym budżecie unijnym dzięki Regionalnemu Programowi Operacyjnemu na lata 2014-2020 w zakresie OZE i efektywności energetycznej wsparto:

- termomodernizację 210 budynków wielorodzinnych i 400 budynków użyteczności publicznej,
- 34,5 tys. mikroźródeł OZE dla gospodarstw domowych w regionie (fotowoltaika, solary, pompy ciepła, kotły na biomasę),
- 147 projektów OZE dla firm, gmin i spółdzielni mieszkaniowych,
- likwidację „kopciuchów” dla ok. 8,5 tys. gospodarstw domowych.

Według statystyk Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju Podkarpacie jest regionem, który dotychczas wydał najwięcej środków UE na OZE i efektywność energetyczną (najwyższy poziom płatności, znacząco większy od innych regionów).

Ważny głos sektora w sprawie

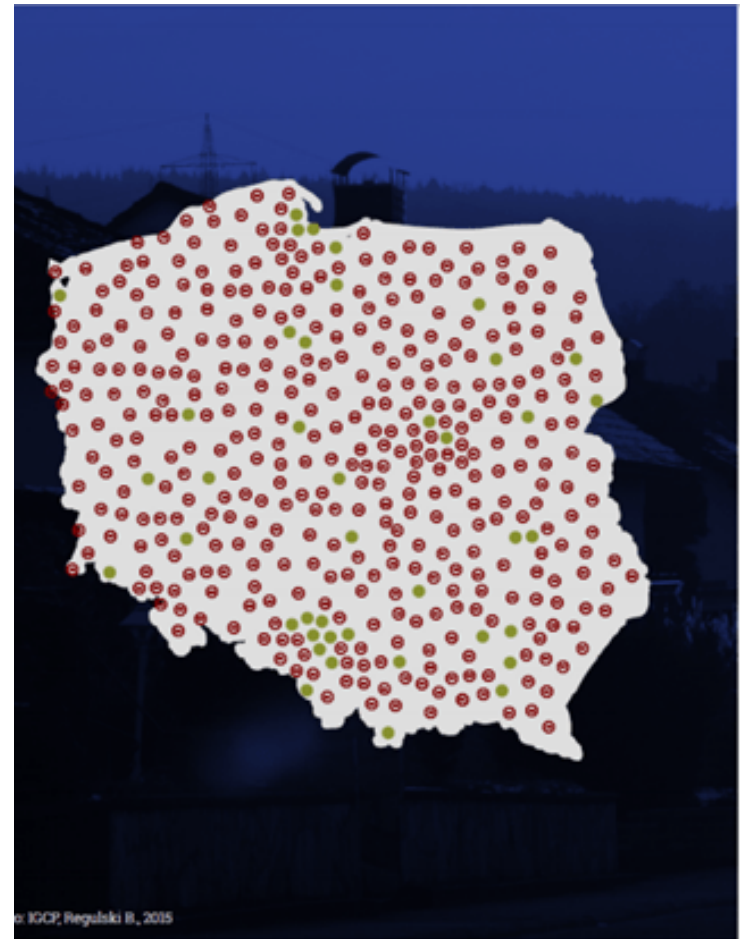
Zgodnie z art. 6 ROZPORZĄDZENIA RADY (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. zainteresowane **strony mogą przedstawić uwagi w sprawie będącej w procedurze wyjaśniającej.**

Województwo Podkarpackie czyni starania o przekazanie przez jak największą liczbę podmiotów stanowiska popierającego przedstawioną strategię realizacji 5 projektów w ramach rozpoczętego przez Dyрекcję Generalną ds. Konkurencji postępowania wyjaśniającego.

Głos jak największej liczby podmiotów, który unaoczní Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji skalę problemu, może zdecydować o przełamaniu dotychczasowego, stanowczo negatywnego stanowiska tej Instytucji i otworzyć drogę do pozytywnych działań wszystkim zainteresowanym regionom w Polsce i UE. **Istotne jest włączenie się podmiotów z sektora ciepłownictwa w to trudne przedsięwzięcie, ponieważ tylko dzięki odpowiednio szerokiej współpracy pojawią się szanse na realne rozwiązanie problemu dofinansowania nieefektywnych systemów ciepłowniczych.**

To problem nie tylko Podkarpacia, ale całej Polski i wielu innych regionów w UE

Zielone kropki to efektywne systemy ciepłownicze, a czerwone kropki – nieefektywne systemy ciepłownicze. Łatwo zauważyć, że większość zielonych kropek znajduje się w dużych miastach, jako duże systemy ciepłownicze.

Źródło: „88% sieci ciepłowniczych w Polsce jest nieefektywnych! Problem eksploduje w 2022?” , www.globenergia.pl, dostęp w dniu 12.11.2019r.

Dziękuję za uwagę

Departament Gospodarki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
al. Ł. Ciepłińskiego 4
35-010 Rzeszów
e-mail: dgr@podkarpackie.pl

